

Concept

**Beheerplan Ullerberg.
Periode 2013-2023**

Inhoud

<i>Inleiding</i>	<i>3</i>
<i>Herinrichting Ullerberg</i>	<i>4</i>
Ontwikkeling van Golf en Heide op de voormalige vuilstort.	4
Heide en stuifzand	4
Bossen	5
Graslanden	6
Vennen	6
<i>Onderhoud</i>	<i>7</i>
<i>Werkplan</i>	<i>8</i>
Indeling beheervakken	8
Werkzaamheden per vak	9
<i>Bijlage 1 Kaart met heidecorridors en beheervakken</i>	<i>10</i>
<i>Bijlage 2 Oude kaart Ullerberg uit 1921</i>	<i>11</i>

Inleiding

De aanleiding voor dit beheerplan vormt het concept bestemmingsplan Ullerberg. Als onderdeel van het concept bestemmingsplan is de Ullerberg met de gemeente Ermelo een Anterieure overeenkomst aan gegaan. In deze overeenkomst is onder andere opgenomen dat de Ullerberg een beheersplan zal opstellen waaruit blijkt op welke wijze de Ullerberg het plan gaat realiseren, ontwikkelen en instandhouden.

Doelstelling

Doelstelling van dit beheerplan is het verhogen van de natuurwaarden, van de Ullerberg door herinrichting van het Landgoed en bijstelling van het beheer. Handleiding hierbij is het Rapport Saldobenadering Ruimtelijk plan Ullerberg opgesteld door Buiting Advies te Dieren in Oktober 2010. Het beheerplan heeft een looptijd van 10 jaar, waarna het plan zal worden geëvalueerd en eventueel aangepast.

Opzet van het beheerplan

In het beheerplan wordt eerst ingegaan op de **herinrichting**, waarbij wordt besproken welke maatregelen worden genomen om de natuur zoals beschreven in het bestemmingsplan te realiseren. Vervolgens beschrijven we het **onderhoud**; welke maatregelen nemen we om de natuur in stand te houden. Daarna wordt het **werkplan** weergegeven waarin kort de werkzaamheden per beheervak worden aangegeven.

Herinrichting Ullerberg

Ontwikkeling van Golf en Heide op de voormalige vuilstort.

Op de voormalige vuilstort van ca. 30 ha wordt een heideterrein ontwikkeld. Daarbij worden enkele bosjes en delen met stuifzand gerealiseerd. Het al aanwezige ven wordt hiermee geïntegreerd. In dit heidelandschap wordt tevens een 9 holes golfbaan gerealiseerd, die ongeveer 10 ha in beslag zal nemen.

Het is de bedoeling dat hier een struikheide vegetatie gaat ontstaan met daarin ook kenmerkende soorten als stekelbrem. In het westen van de stort, nabij het ven, kan zich vochtige heide met struikheide en dopheide ontwikkelen.

De heide op de voormalige stort vormt ook leefgebied voor zeldzame en bedreigde vogelsoorten die ook onder de instandhoudingsdoelen van het Natura 2000 gebied "Veluwe" vallen of op de rode lijst staan, zoals de boom leeuwerik, roodborsttapuit, nachtzwaluw en veldleeuwerik.

Daarnaast zal er ook enig stuifzand worden aangelegd. Op terreindelen met stuifzand kunnen zich buntgras, zandstruisgras en heide spurrie vestigen. De zandige hellingen in het westen van de stort zijn verder geschikt voor diverse soorten zandbijen en graafwespen. Llangs de fairways en tee's, in de bunkers en op de paden kunnen zich andere soorten vestigen, vergelijkbaar met de vegetaties van de huidige heidegolfbaan. Dit levert een grotere diversiteit op en biedt kansen aan waardevolle soorten zoals borstelgras, dwergviltkruid, tandjesgras, muizenoor etc.

De ontwikkeling van het golfterrein op de vuilstort zal worden uitbesteed en voor het landgoed zelf zijn in deze fase geen werkzaamheden voorzien.

Heide en stuifzand

Heidecorridors

Onderdeel van het ruimtelijkplan is de aanleg van een aantal brede heide corridors. Hierdoor ontstaat een waardevolle heide infrastructuur op de Ullerberg. Met de ontwikkeling hiervan worden tevens heideverbindingen tussen de Ermelosche Heide en de Cyriasche Heide tot stand gebracht. Hiermee wordt invulling gegeven aan de realisatie van een belangrijke ecologische verbinding die in Natura 2000 is opgenomen.

De corridors kunnen zich ontwikkelen tot een waardevolle structuurrijke heide, een habitatype dat valt onder de instandhoudingsdoelen van Natura 2000. Een goed ontwikkelde heide is voor veel soorten van groot belang. Dagvlinders zoals het bedreigde heideblauwtje vliegen niet zo snel door het bos. Zelfs smalle bosstroken vormen voor hen een belemmering. Dit geldt ook voor een soort als de zandhagedis en vele soorten insecten. Met de aanleg van deze heide corridors ontstaat tevens een grote bosrandlengte met overgangen naar bos. Dit soort overgangen zijn van groot belang voor tal van soorten.

In de heide corridors wordt gestreefd naar de ontwikkeling van een zo structuurrijk mogelijke heide met heidevegetaties van verschillende soorten planten, mossen en kostmossen. Het beheer zal hierop worden afgestemd. De corridors zijn veelal gesitueerd op de plekken waar nu nog bossen liggen die een lage of zeer lage natuurwaarde vertegenwoordigen. De corridors worden aangelegd door bomen te kappen volgens de tekeningen uit de Saldobenadering, waarbij grillig verlopende bosranden worden aangelegd. Op veel plekken is in het huidige bos al enige heide aanwezig. Op de locatie van huidige dichte grove dennenopstanden worden bij de aanleg zo nodig stobben geklepeld, zodat deze plekken in de toekomst geplagd kunnen worden om heide te realiseren.

Verder zal op enkele plekjes in de corridor worden gestreefd naar de ontwikkeling van stuifzand door lokaal stroken heide te verwijderen.

Historische heidegolf

Op de historische heidegolf wordt waar mogelijk een afwisseling tussen hogere, oude (niet kort gemaaide) heide en jonge kortere heide gerealiseerd. Waar de fairways uit heide bestaan blijft de heide kort gemaaid. Daarin is meer open bodem tussen de heide planten aanwezig, waar we claudia's aantreffen als even als diverse insecten die holletjes maken in de bodem, zoals zandkevers.

Bossen

Door toepassing van een meer ecologisch beheer kan de natuurwaarde van de bossen op de Ullerberg omhoog gebracht worden. Bosranden zullen een geleidelijke en grilliger verloop (met inhammen) krijgen waardoor de bosrand grilliger wordt en meer ecologische niches bevat. Daarbij wordt tevens een (bredere) mantel en zoom vegetatie ontwikkeld. Ook worden open plekjes in bossen gerealiseerd en zal er meer worden aangestuurd op de ontwikkeling van een gevarieerdere bosstructuur. Hoewel de bosjes bestaande uit exoten, niet meteen zullen worden omgevormd, wordt het overgrote deel van de bossen ingezet op de bevordering van autochtone soorten ten koste van exoten. Verder worden waardevolle boomsoorten zoals de zomereik vrijgesteld. Ook de aanwezigheid van staan en liggend doodhout zal worden gestimuleerd.

De realisatie van meer structuur in het bos en beter ontwikkelde bosranden leidt voor veel soorten tot een habitat verbetering. De meeste soortengeven de voorkeur aan bosranden en meer open bossen met veel structuur. Dichte monotone bossen worden veelal vermeden. Van bovenstaande verbeteringen kunnen bosplanten als bosaardbei, bosviooltje en brede wespenorchis profiteren. Zowel voor bosvogels als bosrandvogels ontstaat een geschikter habitat. Dit geldt ook voor soorten als de boommarter, vleermuizen, en wellicht zal zich hier ook het vliegend hert weer vestigen. Een hoge constante druk van grazers is voorwaarde voor het behoud van de waardevolle kraaiheide - dennenbossen. Plaatselijk zal daarom voldoende dekking voor edelhert en wildzwijn aanwezig moeten blijven.

Graslanden

Het beheer en gebruik van graslanden blijft onveranderd. Hoewel ontwikkeling van droog schraalgrasland hier wellicht kansrijk is, is gekozen voor het voortzetten van het huidige gebruik. Jaarlijks wordt hierbij stalmest gebruikt voor de bemesting. De graslanden zijn waardevol als foerageergebied voor dassen en grofwild.

Vennen

Het plan voorziet in het herstel van een ven op de locatie waar ooit een natuurlijke ven is geweest. Dit ligt vlakbij het huidige uitgegraven poeltje/ drinkplaats voor grofwild. Vermoedelijk kan deze waterpartij ook blijven functioneren als drinkplaats voor edelhert, wild zwijn en ree. In welke mate hierdoor vertrapping van de oeervervegetatie zal optreden is niet zeker. Het ven zal in ieder geval een veel groter oppervalk krijgen dan het huidige poeltje. Andere diersoorten die kunnen profiteren van het ontwikkelde ven zijn o.a. libellensoorten. Ook voor vleermuizen zijn dergelijke watertjes van groot belang. Langs de randen van het ven kunnen zich mogelijk waardevolle pionier soorten vestigen. Hier wordt ook ontwikkeling van natte heide verwacht.

Door verwerking van bentoniet en andere niet doorlatende stoffen kan het oude ven weer ontstaan. Na het uitgraven en het aanbrengen van bentoniet etc zal de oorspronkelijke bodem weer worden teruggeplaatst en gevuld worden met water. Vervolgens kan de natuur het werk doen.

Onderhoud

Golf en Heide op de voormalige vuilstort

Het beheer van de heide en golf op de vuilstort zal worden uitbesteed. In de overeenkomst met de beheerder hiervan zullen de volgende randvoorwaarden worden opgenomen:

- Het instandhouden van de heide door o.a. het verwijderen van zaailingen
- Om vergrassing tegen te gaan dient periodiek te worden geplagd en gechopperd. Waar mogelijk zal ook de heide worden geveegd.
- Het instandhouden van de stuifzand . Ook hier dienen periodiek zaailingen moeten worden verwijderd worden
- Het beschermen van de flora en fauna op de zandige hellingen op de westzijde van de stort.
- De machines voor de golf zullen voor zover mogelijk door duurzame energie worden aangedreven (elektrische maaimachines en tractoren)

De Heide corridors

De beheerwerkzaamheden bestaan hier uit:

- Verwijderen van zaailingen (zg boompjes trekken)
- Het periodiek en lokaal afplaggen, chopperen of maaien van de heide om grasvorming tegen te gaan.

Bossen

Bij het bessen van de bossen zal zoveel mogelijk worden gestreefd naar het verwijderen van de zogenoemde exoten zoals de Amerikaanse eik, de douglas en de lariks. Verder zullen om het loofhout uit te bereiden vakken met jong inheems loofhout worden ingerasterd om wilddruk tegen te gaan.

Vennen

Periodiek wordt gecontroleerd hoe het met de waterstand in de aangelegde vennen gaat en ook wordt gecontroleerd of de vennen niet teveel dichtgroeien. Zo nodig worden de vennen geschoond. Dit schonen gebeurt gefaseerd, zodat aanwezige planten en dieren behouden blijven.

Werkplan

Indeling beheervakken

Van oudsher is de Ullerberg ingedeeld in 9 zogenoemde beheervakken Deze zijn aangegeven op het kaartje in bijlage 1

Vak 1

Ligt achter de Koepel in het achterbos. Het bevat voornamelijk grove den met hier en daar een rijtje berken langs de paden. Een van de heidecorridors loopt hier tussen de Grietenweg en tra 2. De Tra's 1 t/m 9 lopen tussen de Grensweg en Carolinaweg (de traas in het achterbos zijn aangegeven op het kaartje uit 1921 in bijlage 2)

Vak 2

Dit bevat de klassieke heidegolf en verder Grove den met kraaienheide. Het ligt tussen de Carolinaweg, de Drie Weg het Kerkepad en de Grieten Weg. Rond het Golfhuisje sluit de heide van de Heidegolf aan op een heidecorridor in vak 6

Vak 3

Ligt tussen de Drie Weg, het Kerkepad en de Carolina Weg. Hier ligt het vennetje dat opnieuw ontwikkeld moeten worden, de 2 graslanden die als voerakker dienen, en verder 2 vakken met Corsicaanse den en verder grove den. Langs de Carolina Weg en de Drie Weg komt weer een heidecorridor die aansluit op de koepelheide en de faiway van hole 6 langs de Drie Weg.

Vak 4

Vak dat begrensd wordt door Tra 4, de Grensweg, het Kerkepad en de Carolinaweg Er is hier een vak met douglas tussen Tra 8 en 9, verder Grove Den

Vak 5

Dit vak wordt begrensd door de Jhr Sandbergweg, de grens met Sandberg, het kerkepad en het Koepelpad. Hierin liggen de huizen met tuinen. In dit vak de Wildekamp met fijnspaar en zomereik, een vak met amerikaanse eik, cosicaanse den, berk, japanse lariks en uiteraard Grove Den.

Vak 6

Begrensd door het koepelpad, het Kerkepad, de Drie Weg en de Jhr Sandbergweg. Hierin vinden we het Roggeveldje met gras, amerikaanse eik, douglas, japanse lariks, en grove den. Om het huismansweggetje komt weer een brede strook heidecorridor, die aansluit bij het Golfhuisje.

Vak 7

Begrensd door de voormalige stort, de Mijn Weg, het Kerkepad en de Drie Weg. Hier vinden we naast Grove Den, een vakje met Berk. Er is ook nog een gedeelte van de voerakker. De te creëren heidecorridor slingert van de stort langs de Oude Ermelosche Weg naar het kruispunt Lily Weg - Drie Weg.

Vak 8

Wordt begrensd door de Betonweg, (N302) de Grindweg, ook wel de nieuwe Ermeloscheweg genoemd, het Kerkepad, Mijn Weg, het raster aan Oostzijde Stort, en dan weer Mijn Weg. Het betreft o.a. het voormalig vuilstort terrein dat als heide wordt ontwikkeld met daarin een 9 holes golfbaan. De heide van het stort terrein zelf zal worden verbonden met de heidecorridor in vak 7 en vak 9. Voorts komt er Grove Den en Amerikaanse Eik voor

Vak 9

Dit wordt ook de Punt genoemd, Dit ligt tussen de Grindweg de Betonweg en de Sandbergweg. Vanaf het kuispunt Betonweg/Sandbergweg zal hier een heidecorridor slingeren tussen Douglas, Amerikaanse Eik, Japanse Lariks, Corsicaanse Den en Grove Den naar het midden van de Grindweg.

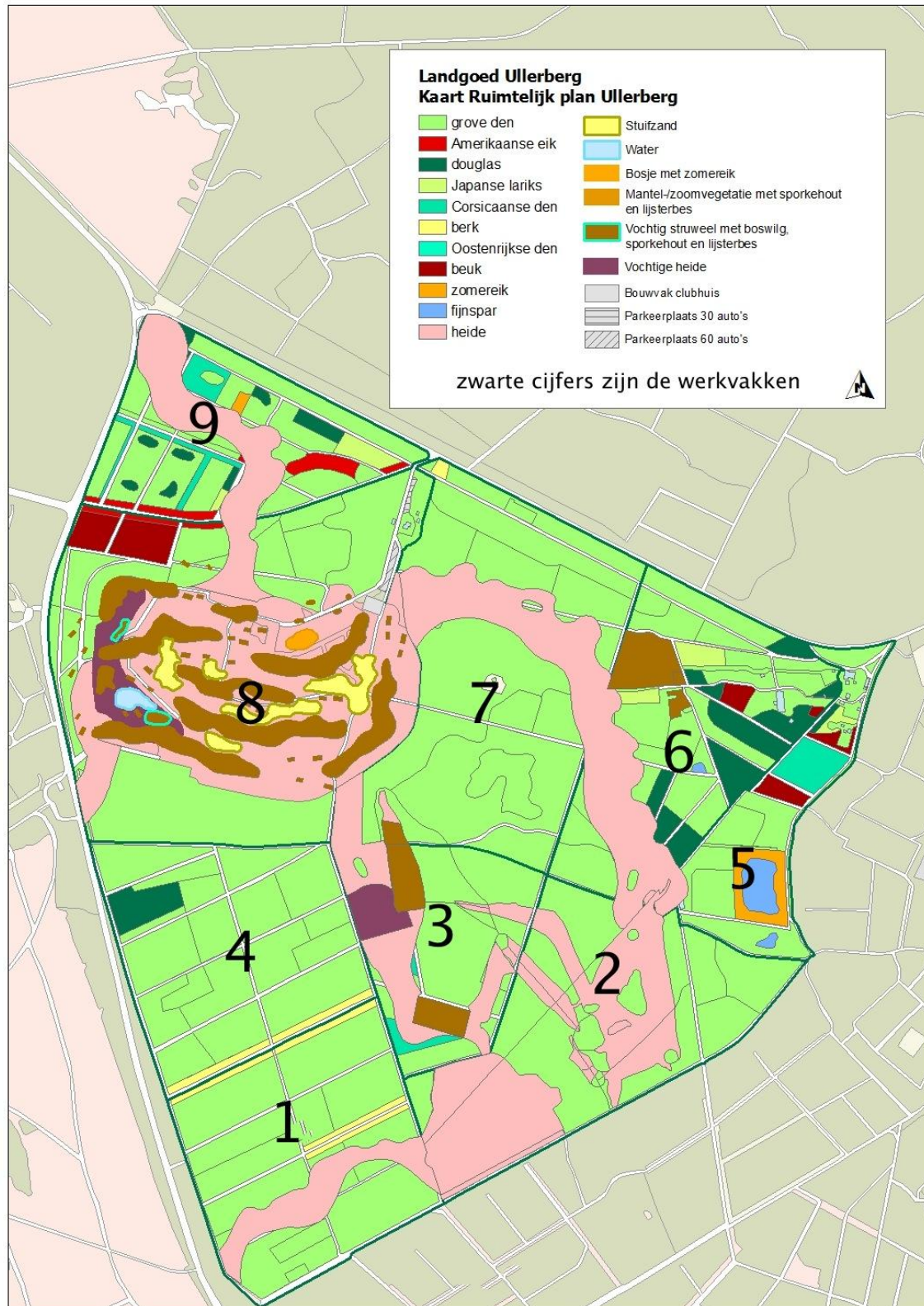
Werkzaamheden per vak

De onderhoudswerkzaamheden worden uitgevoerd per werkvak. In tabel 1 is aangeven welke werkzaamheden per vak worden uitgevoerd.

Tabel 1. Werkzaamheden per vak.

	vak								
Werkzaamheden	1	2	3	4	5	6	7	8	9
Het verwijderen van zaailingen op de heide	x	x	x		x	x	x	x	x
in stand houden van stuifzand, oa door verwijderen van zaailingen		x				x	x	x	x
periodiek chopperen vegen of afplaggen van de heide om vergrassing tegen te gaan	x	x	x		x	x	x	x	x
Blessen, waarbij exoten worden verwijderd en inlandse boomsoorten worden bevoordeeld	x	x	x	x	x	x	x		x
Inrasteren van jong loofhout ter bescherming tegen wildvraat		x	x	x	x	x	x		x
Creëren van openplekken in het bos	x		x	x	x	x	x		x
Het creëren van dekking voor het grofwild in het bos.	x	x	x	x	x	x	x		x
Controleren van de waterstand en begroeiing in de vennen, periodiek schonen		x	x					x	

Bijlage 1 Kaart met heidecorridors en beheervakken

Bijlage 2 Oude kaart Ullerberg uit 1921

